

РАДІОБІОЛОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З РАДІАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ ПРИ ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

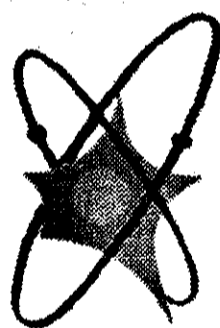
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

V З'їзду

РАДІОБІОЛОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА УКРАЇНИ

Ужгород, 15-18 вересня 2009 р.

Ужгород – 2009

впливу. Для формування стійкого емоцій-стресового стану використовували модель іммобілізаційного стресу. Відповідно до наших досліджень гіперреактивні тварини (1,2 групи) характеризувалися різким зниженням стосовно вихідного показника коефіцієнта відсоткового відношення вмісту лімфоцитів до нейтрофілів (л/н) 0,47 %. Для гіперреактивних (3,4 групи) тварин дана реакція була менш вираженою (відношення л/н 1,077). Середнє значення даного коефіцієнта в нормі становить 2,3 %. При цьому для виявлення впливу часу опромінення на ритми циркаднийного відновлення гемопоєзу, тварин з різною реактивністю опромінювали у дозі 4 Гр в двох опозитних часових точках о 8:00 та о 20:00 на апараті РУМ-17. Проведені дослідження показали, що час опромінення значно впливає на темпи пострадіаційного відновлення добових ритмів гемопоєзу тварин різної реактивності. Гіперреактивні тварини демонстрували відновлення циркадних ритмів клітин білої крові на 7-у добу, однак потім спостерігалася тривала депресія даних показників (до 30-ї доби). Під час опромінення у вечірній час гіпореактивних тварин (4 група) темпи відновлення гемопоєзу були більш виражені. До 30-ї доби тільки в 4 групі спостерігалася відновлення добових ритмів усіх вивчених лейкоцитарних клітинних популяцій. Цей факт надає можливість стверджувати, що застосування хрономодулюючого випромінювання у хрономодулюючому режимі дозволяє не тільки визначити час його найменшої токсичної дії у відношенні мієлопоєзу, але і отримати можливість використання більш високих доз опромінення з урахуванням механізму їх дії у фазах підвищеної резистентності організму.

ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ НОРМИРОВАНИЕ РАДИАЦИОННОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НА БИОТУ ЭКОСИСТЕМ

¹Ю.А. Кутлахмедов, ²С.А. Пчеловская, ¹И.В. Матвеева, ¹В.П. Петрусенко,
²А.Г. Саливон, ²В.В. Родина, ³А.Н. Огородник

¹Национальный авиационный университет, Киев, Украина

²Институт клеточной биологии и генетической инженерии НАН Украины, Киев

³Черноморский государственный университет им. П. Могилы, Николаев,
Украина

Разработка системы экологических нормативов на допустимые сбросы и выбросы поллютантов в биоту экосистем требует создания специальных подходов и моделей. В существующей системе гигиенического нормирования действуют относительно простые подходы и модели оценки допустимых уровней загрязнения воздуха, воды и продуктов питания. Достаточно наладить их контроль и выполнение гигиенических нормативов может быть обеспечено. Задача установления экологических нормативов на допустимые уровни загрязнения биоты намного сложнее. Для того чтобы ограничить дозу воздействия на биоту в структуре экосистемы необходимо установить динамику и закономерности распределения и перераспределения поллютантов по компонентам конкретных экосистем для определения критического звена биоты, где следует ожидать депонирования наибольшего количества

его уровня дозы воздействия, и где могут быть
эффекты влияния на биоту.
ских реакций можно ожидать при мощностях дозы 0,4
Гр/год для растений и гидробионтов. Речь может идти
дозах возможно ожидать угнетение и подавление роста
экологической модели для биоты, разработанной Б. Амиро эта
содержанию в биоте ^{137}Cs , с удельной радиоактивностью
Бк/кг биомассы. Алгоритм разработки экологических
стоять из следующих основных шагов: 1. Оценка спектра и
реальной экосистемы. 2. Моделирование всех имеющихся
методами камерных моделей и моделей экологической
ности с целью определения критических составляющих
и оценки дозовых нагрузок на них. 3. С помощью
геоинформационной системы (ГИС технологии) провести
радиоемкости ландшафта для определения мест наибольшего
концентрации и максимального воздействия радионуклидов на

ВІДПОВІДЬ ОРГАНІЗМУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ДЛЯ РАДІАЦІЙНИХ ЗМІН У ОПРОМІНЕНИХ ТВАРИН

А.І. Липська, Я.І. Серкіз

Інститут ядерних досліджень НАН України, Київ

Чернобыльській АЕС призвела до потужного викиду в навколишнє
великої кількості радіонуклідів, напрацьованих у реакторі, що
радіоактивне забруднення значних територій України, Білорусі та
частини Європи. Найбільш небезпечним є забруднення чорнобыльського походження
що до його складу у великій кількості входять ізотопи з великим
періодом розпаду, зокрема цезію, стронцію та трансуранових елементів, які
учають в процесі метаболізму. На даний час основну частку
доз опромінення (до 80-90%) населення, яке проживає на радіаційно
територіях, отримує за рахунок внутрішнього опромінення, тобто за
радіонуклідів, що надходять до організму з продуктами харчування.
З'ясування механізмів формування біологічних ефектів та оцінки
віддалених наслідків залишається актуальним проведення модельних
досліджень на лабораторних тваринах з чітко визначеними дозовими
навантаженнями.

В експериментах досліджували динаміку та дозові залежності показників
окиснення ліпідів (ПОЛ) плазми крові за 3-х режимів
опромінення щурів лінії Вістар: тривале внутрішнє опромінення (ТВО) і
короткочасове внутрішнє опромінення (КВО) за рахунок тривалого і
короткочасового надходження до організму радіонуклідів ^{137}Cs і
короткочасове зовнішнє опромінення (ОЗО) γ -квантами ^{137}Cs в діапазоні

Вперше для кількісної оцінки ранніх післярадіаційних г